

Oslo Senior Høyre

Forslag til Høyres stortingsprogram 2021

02.05.2020

Innledning

Når de mer langsiktige virkningene av Korona-krisen både nasjonalt og internasjonalt forhåpentlig blir klarere i løpet av de neste 12 måneder, må Høyre ta debatten om hva vi skal prioritere sterkere og hva vi ikke skal prioritere i årene fremover. Dette må vi gjøre før vi vedtar programmet for Stortingsvalget i 2021. Debatten blir ikke lett, men vi må tørre å ta den. Utgangspunktet bør være våre verdier og vårt prinsippprogram.

Beredskap

Statens primære oppgaver er beskyttelse av vår suverenitet og sikring av innbyggernes helse, sikkerhet og trygghet. Dette forutsetter langsiktig planlegging og robust finansiering av alle deler av vår sivile og militære beredskap. Sivil beredskap og selvforsyningsgrad må forsterkes. Digitaliseringen av samfunnet gir mange muligheter for forenkling og effektivisering. Samtidig kan dette bidra til økt sårbarhet.

Høyre vil:

- Sørge for en solid og koordinert sivil beredskap. Utviklingen har vist at fremmede makters aktivitet rettes i vesentlig grad inn mot å demoralisere og destabilisere det sivile samfunn.
- Forsterke den nasjonale beredskap for medisinsk utstyr og forbruksmateriell
- At selvforsyningsgraden på alle områder i Norge gjennomgås og økes så langt det er hensiktsmessig og mulig i forhold til internasjonale beredskapssystemer.
 - Styrke samarbeidet mellom nasjonale, regionale og lokale aktører for å redusere risiko for uønskede naturhendelser.
 - Forbedre informasjonssikkerheten i både statsforvaltningen, kommunene og privat sektor for å gjøre virksomhetene mer beredt til å håndtere informasjonssikkerhetshendelser.

Økonomi

Korona-krisen skaper stor usikkerhet om den økonomiske utviklingen i årene fremover. Selv om det nå brukes historisk store beløp for å hjelpe de som er rammet hardest og stimulere norsk økonomi, må vi regne med at mange virksomheter, spesielt reiselivet, eksportnæringene og oljerelaterte næringer vil ha store problemer i flere år fremover. I denne situasjonen er det viktig å holde fast ved at det er det sivile samfunn med den enkelte borger og den enkelte bedrift som fortsatt må være motoren i økonomien.

Høyre vil:

- Stimulere til omstilling i etablerte næringer og til innovasjon og produksjon i nye og bærekraftige næringer.
- Vri skattesystemet slik at det blir mer attraktivt å investere i aksjer i produktiv virksomhet fremfor eiendom.

Fjerne formuesskatten da den diskriminerer norske aksjeeiere sammenliknet med utenlandske eiere av norske aksjeselskaper.

- Alltid gjøre det lønnsomt å arbeide fremfor å gå på trygd eller ta ut pensjon.
- Sørge for at kommuner som har innført eiendomsskatt på fritidseiendom plikter å bruke den til sosial- og teknisk infrastruktur som kommer disse eierne direkte til nytte.
- Nedsette en ny Pensjonskommisjon som blant annet får i oppdrag å vurdere den langsiktige bærekraften av dagens folketrygd og de langsiktige virkninger av dagens underregulering på 0,75 % p.a.
- Sette i verk tiltak for å redusere sykefraværet ned til nivået i våre naboland. Dette må skje i nært samarbeid med partene i arbeidslivet.
- Redusere dokumentavgiften på 2,5 % ved salg og tinglysning av eiendom til et vesentlig lavere nivå. Ideelt sett bør denne avgiften kun dekke det offentliges faktiske kostnader i forbindelse med tinglysningen. (I dag er dette en ren fiskal avgift som p.t. gir Staten om lag kr 10 milliarder i året)

Næringsliv – Hva skal vi leve av?

Som nasjon ønsker Norge å være et attraktivt land for investeringer fra utlandet samtidig som man ønsker mest mulig norsk kontroll over norske forskningsresultater og norske bedrifter. Dette er viktig for å beholde både kunnskapen og arbeidsplassene i Norge – og derved størst mulig økonomisk utbytte av forskningsinnsatsen i Norge. Takten i etableringen av nye teknologi- og kunnskapsbedrifter er for lav dersom vi skal lykkes med å erstatte større deler av den tradisjonelle industrien og oljevirksomheten.

Kraftige virkemidler eller insentiver må tas i bruk for å øke investeringstakten.

Hensynet til norsk eierskap og kontroll på den ene siden og ønsket om å være et attraktivt investeringsland må balanseres.

Høyre vil stimulere til et selveierdemokrati der arbeidstakerne gis insitamenter til å eie aksjer i bedriften de arbeider i. Dersom folk får anledning til ikke bare å eie egen bolig, men også inngå i eierskapet av egen arbeidsplass, vil det føre til større fellesskaps- og ansvarfølelse. En dynamisk skattepolitikk som oppfordrer til eierskap skal utvikles.

Et godt og velorganisert arbeidsliv er ikke bare produktivt, men også inkluderende. Den største sløsing med ressurser er når mennesker blir stående utenfor arbeidslivet. Et godt arbeidsliv muliggjør deltagelse uavhengig av psykiske eller fysiske utfordringer.

Høyre vil:

- Utarbeide en nasjonal strategi for norsk eierskap – offentlig og privat - der formålet er å øke forståelsen for at privat næringsliv må være motoren i verdiskapningen i Norge, samtidig som Norge bestreber seg på å være et attraktivt investeringsland for utenlandsk kapital.
- Arbeide for at investorer i små og mellomstore teknologiselskap skal få anledning til å avskrive 20% av investeringen hvert år over 5 år – og at det skal bli anledning til å fylle opp investeringen med ytterligere kapital og også få avskrevet denne over nye 5 år.
- Arbeide for å etablere en forsikringsordning som skal gjøre norske små og mellomstore bedrifter i stand til å forsvare patenter fra å bli utnyttet eller angrepet av andre.
- Arbeide for at offentlige virksomheter deltar i utvikling, utprøving og kjøp av nye produkter og tjenester fra norske virksomheter. Offentlige virksomheter må rapportere om sin deltagelse. Rapporteringen skal skje gjennom årsberetningen.
- At det legges inn vilkår om lærlingeplasser i offentlige anbud.
- At offentlig/privat/samarbeid (OPS) skal utredes og benyttes der det er hensiktsmessig før offentlige investeringer besluttes.

Forsvar, sikkerhet og beredskap

To av Statens primære oppgaver er beskyttelse av vår suverenitet og sikring av innbyggernes trygghet. Arbeidet med å gjenoppbygge forsvaret startet fra første dag med Høyre i Regjering. Styrke Forsvaret og sikre vår uavhengighet må fortsette med full tyngde.

NATO-øvelsen Trident Juncture høsten 2018 viste at det norske forsvaret ikke har kapasitet til både å holde en forsvarskamp gående etter at et angrep på landet er innledet og samtidig evne å sikre mottak av allierte styrker. Forsvaret er rett og slett blitt for lite!

Nå må vi også ta inn over oss de store endringene i det sikkerhetspolitiske bilde. Russland utviser økende uforsigbarhet, Kina strutter av selvtillit på det internasjonale plan og USA sår tvil om sin støtte til NATO.

Høyre vil:

- Støtte forsvarssjefens alternativ A slik at Forsvaret får tilstrekkelige midler til å utføre sine pålagte oppgaver og sikre tilstrekkelig forsvarsevne. Dette er et minimumskrav i fremtidig finansiering av forsvaret. Selv i tider som nå hvor økonomien kan vise seg å bli en stor utfordring, er dette absolutt nødvendig som et kortsiktig skritt fremover.
- Videreutvikle et nordisk forsvarssamarbeid innen rammen av det som er forenlig med vårt medlemskap i NATO. Det er i dag stor enighet blant nordiske politikere at vår sikkerhetssituasjon er utfordret. I en tid da den internasjonale uro er større enn på lenge og den nordiske enigheten om felles situasjonsbeskrivelse er stor, trenger vi å videreutvikle et nordisk forsvarssamarbeid.
- Klimatiske endringer og endret trusselbilde gjør at nordområde fremstår som en mulig arena for fremtidige konflikter. Norges Forsvar i nord må derfor styrkes.
- Opprette en permanent kommisjon som skal arbeide med de lange linjer i planleggingen av Norges forsvars-, beredskaps- og sikkerhetspolitikk.

Helse og omsorg

Den viktigste oppgaven når korona-krisen er over vil ventelig være å sikre tilstrekkelig kapasitet, kompetanse og beredskap innen helsesektoren. Vi må forutsette at det i løpet av de neste 12 månedene blir klarlagt hvilke områder som er særlig utsatt.

I lys av de problemene korona-krisen har skapt er det åpenbart at internasjonalt samarbeid innen smittevern, handel og fri flyt av informasjon må styrkes.

Høyre vil:

- Sørge for tilstrekkelig lager av utstyr og medisiner.
- Sikre at beredskapen til enhver tid dekker nødvendig verneutstyr for helse- og annet personell som vil stå i førstelinjen ved en krisesituasjon.
- Øke utdanningskapasiteten for helsepersonell med spesiell vekt på sykepleiere og helsefagpersonell. Lønns- og arbeidsvilkår for disse må sikre at de forblir i sine yrker.
- Gjennomgå fastlegeordningen – oppgaver, organisering og arbeidsbelastning - med sikte på å skaffe tilstrekkelig antall fastleger og at disse blir værende i sine stillinger.
- Ta initiativ til en informasjonskampanje om sammenhengen mellom livstil og levealder.
- Ta i bruk moderne velferdsteknologi for å forhindre at mennesker blir liggende syke uten å få hjelp.
- Ta initiativ til konkrete tiltak mot ensomhet. Dette må gjøres i nært samarbeide mellom sosialtjeneste, frivilligheten og enkeltmennesker.

Eldre som ressurs

Politikk for eldre dreier seg om mer enn at vi blir flere og sykere og alle problemene med å opprettholde sosial bærekraft. Eldre lever ikke bare lenger enn tidligere, men er også friskere lenger. De har kunnskap og erfaring fra utdanning, arbeidsliv og et levd liv. Ofte har de godt voksne barn og store barnebarn som stort sett klarer seg selv. Mange eldre har tid og overskudd og er beredt til å gjøre en fortsatt innsats i samfunnet.

I følge SSB eier 84% av befolkningen egen bolig, mens i gruppen 67 – 79 er det 90% som eier egen bolig som ofte er nedbetalt. Dette er eldres sparekapital som kan benyttes på en måte som reduserer behovet for sykehjems plasser, øker livskvaliteten og reduserer ensomheten.

Husbanken fikk i 2017 i overkant av 5 mrd kroner til å dekke tilskudd til ulike boliger og sykehjem. For omsorgsboliger får kommunene tilskudd på 45% og dekker 55% selv.

Høyre vil:

- Fjerne aldersdiskriminerende aldersgrenser
- Benytte eldres ressurser og deltakelse i samfunnslivet
- At samfunnsnyttig frivillig innsats blir anerkjent på lik linje med lønnet arbeid
- At muligheter for alle også skal gjelde for eldre
- Prøve ut nye muligheter for å etablere bofelleskap for eldre.
- At private utbyggere av slike bofelleskap også kan få husbanktilskudd på 45%.

Klima og miljø

Klimaarbeidet må fokusere på det som virker, framfor symbolpolitikk.

Koronapandemien og de omfattende tiltakene som gjøres i forbindelse med denne kan være et utgangspunkt for å tenke radikalt nytt innen klima og miljøpolitikken. Tiden kan nå være inne for en norsk «Green Deal» som gir langsiktige rammer for hvordan både bedrifter og samfunnet for øvrig skal vokse inn i fremtiden.

Høyre vil:

- At bærekraft skal være en viktig del av vår næringspolitikk, energipolitikk samt utenriks- handels- og bistandspolitikk.
- At Norge skal kutte egne utslipp i tråd med Klimakur 2030.
- At norsk vannkraftproduksjon effektiviseres gjennom modernisering og utvidelse av eksisterende kraftverk og ved å legge forholdene bedre til rette for småkraftverk og mikrokraftverk. Dette reduserer behovet for utbygging av vindkraft.
- Fornye gamle og effektsløsende overføringsnett.
- En troverdig plan for utvikling av ikke-fossile energikilder i Norge (vann-, vind (fortrinnsvis til havs)- og solkraft) må utformes etter føre var-prinsippet slik at nye utslippsfrie energikilder kan overta når olje og gass ikke lenger er lønnsomt/har et marked.
- At grønt næringsliv må stimuleres mye sterkere for å få fart på omstilling til et bærekraftig samfunn og sikre arbeidsplasser.
- Etablere robuste ordninger som bidrar til at Norges «fornybare energi produksjon» kan bli et nytt miljømessig forretningsområde for energi produsenter.

Oljemarkedet går nå en meget usikker tid i møte, med den finansielle risikoen i hovedsak på statens hånd. Oljevirkosomhet i Norge bør derfor begrenses, spesielt i sårbare områder.

Karbonfangst og -lagring kan gi vesentlige bidrag til reduksjon av CO2 utslippene, men store investeringer på dette området bør gjøres betinget av at det er et rimelig forhold mellom kostnader og forventede resultater.

Høyre vil:

- At Lofoten, Vesterålen og Senja (LoVeSe) samt Barentshavet nord gis varig vern, dvs. ingen oljeaktiviteter i disse områdene. Grensen for oljeaktivitet i Barentshavet (Iskantene) trekkes syddover med unntak for konsesjoner som allerede er gitt slik regjeringen har foreslått våren 2020.
- At staten bidrar til å finansiere fullskala anlegg for fangst og lagring av CO2 dersom teknologien er økonomisk konkurransedyktig i forhold til alternative tiltak.

Samferdsel

Når den akutte fasen av korona-krisen er over og de økonomiske virkningene av denne er klarlagt, må vi regne med en betydelig omprioritering av offentlige midler. Gjeldende Nasjonal Transportplan NTP (2018–2029) ble lagt frem i 2017. Arbeidet med NTP (2022–2033) er i gang og skal etter planen legges frem i 2021.

Gjennomføring av store vei- og jernbaneprosjekter er svært ressurskrevende, og kostnadene kan oversettes i CO2 utslipp ved bl.a. sprengninger og transport av masse. Omstillingene i forhold til Korona-viruset har vist at mange i stor grad kan arbeide hjemme og dermed redusere presset på veier og kollektivtrafikk.

Høyre vil:

- At Norsk Transportplan (NTP) må tas opp til ny vurdering i lys av senere tids erfaringer, de store kostnadene som er involvert, og størrelsen av CO2 utslipp i byggefasen.
- At miljøvennlig byutvikling skal være et av vilkårene for videre samferdselsutvikling.
- Avvente oppstart av helt nye store samferdselsprosjekter, men at vedtatte prosjekter blir ferdig utarbeidet i henhold til plan slik at de kan iverksettes når de økonomiske forhold tillater det.
- Sørge for at arbeidet med igangsatte prosjekter og vedlikehold forseres dersom det er ledige ressurser eller arbeidsledighet.
- At ny veiutbygging skjer på en god, sikker og klimavennlig måte og bare igangsettes der dette er en forutsetning for et bærekraftig næringsliv.
- Intensivere satsing på nullutslippstransport og arbeidet med innfasing av ny teknologi i kjøretøy og trafikkavvikling.
- Innføre en veiprisning som i varetar personvernet og er rettferdig i forhold til distriktene, forurensningskilde og behov for bedret infrastruktur/samfunnsøkonomi.

Kultur og frivillighet

Kulturlivet og frivilligheten er viktige byggesteiner i samfunnet. De skal kunne utvikle seg mest mulig på egne premisser uten offentlig overstyring, men det offentlige skal legge til rette for utvikling og et mangfold av private og offentlige finansieringskilder. Det er en viktig oppgave å verne om vår kulturarv.

Frivillig virksomhet er viktig for samfunnet og det enkelte menneskes utvikling. Frivillig virksomhet skal gis bedre rammevilkår slik at frivillig virksomhet blir et reelt alternativ til offentlig virksomhet.

Høyre vil:

- Verne om og opprettholde kulturen og kunstens frie stilling.
- At staten ikke delegerer det kulturpolitiske ansvaret til underliggende instanser eller regioner. Endringer av rammebetingelsene eller kulturloven må ikke gjennomføres før konsekvensene er klarlagt.
- Videreutvikle talentutvikling innen et bredt spekter av kulturen.
- Gi lærerne bedre kompetanse om kunst og kultur som en konsekvens av den kulturelle skolesekken.
- At eksisterende kulturinstitusjoner skal få en sterkere plass i den kulturelle skolesekken.
- At formidling av kultur over landegrensene skal videreutvikles for både å skape større internasjonal forståelse for forskjellige kulturuttrykk og gi grobunn for økt kvalitet.
- At eksisterende ordninger og områder skal evalueres før det satses på nye tiltak.
- Utrede full fristilling og likebehandling av alle tros- og kirkesamfunn slik at medlemsavgift finansierer disse. Medlemsavgiften gjøres skattefrie på lik linje med skattefritak for medlemskap i arbeidstakerorganisasjoner.
- Ikke skattlegge frivillig arbeid slik at det blir adgang til å honorere frivillig innsats med fribilletter til kultur/ og idrettsarrangement.

Det liberale demokratiet

Begrepet «Det liberale demokratiet» inneholder en forståelse og aksept av et flerverdisamfunn. Demokrati og demokratiske institusjoner står sterkt i Norge. Imidlertid er det liberale demokratiet i stadig større grad truet fra flere kanter. Dette kan dreie seg om alt fra nye populistiske tendenser i det internasjonale politiske samfunnet, til innføring av ny teknologi både mellom stater, i andre land og nasjonalt. Levedyktige og uavhengige medier er en forutsetning for demokratiet.

Høyre vil derfor arbeide for å ta vare på og videreutvikle vår liberale og demokratiske rettsstat basert på maktfordeling og likeverd, og motvirke tendenser til identitetspolitikk og nasjonal konservatisme.

Høyre vil:

- Arbeide for at det norske samfunnet videreutvikles basert på vår kristne og humanistiske kulturarv, prinsippet om maktfordeling og balansen mellom fellesskap og individualisme.
- Styrke frie og ansvarlige mediers innflytelse.
- Støtte utvikling av offentlige og private institusjoner som fremmer en kritisk oppmerksomhet på maktfordelingen i Norge.
- Kontinuerlig vurdere og formulere anbefalinger og tiltak som styrker opprettholdelsen av vår liberale og demokratiske rettsstat i fred og krise.